

NARVA LINNAVALITSUS

KORRALDUS

Narva

29.05.2019.a nr 384-k

Vaideotsuse kinnitamine

1. Asjaolud ja menetluse käik

Avaliku riigihanke tulemusena (riigihanke viitenumber 164562) sõlmisid Narva Linnavalitsuse Arhitektuuri- ja Linnaplaneerimise Amet (edaspidi Tellija) ja Aktsiaselts ATKO Bussiliinid (edaspidi ka Vedaja) 05.10.2015 Narva linna avaliku bussiveo teenindamise lepingu nr 179 (edaspidi ka leping), mille alusel vedaja korraldab Narva linna bussiliiniveo ajavahemikus 01.02.2016 kuni 31.01.2022.

Seoses Narva Linnavalitsuse struktuuri reorganiseerimisega läksid lepingust tulenevalt Tellija õigused ja kohustused üle Narva Linnavalitsuse Linnamajandusametile.

15.04.2019 koostas Narva Linnavalitsuse Linnamajandusameti liikluskorralduse vanemspetsialist Igor Kruglov toetussumma vähendamise akti, millega rakendas Vedaja suhtes leppetrahvi summas 100 eurot seoses 04.04.2019 toimunud juhtumiga. Nimelt jäi 04.04.2019 kell 7:25 ära veots liinil nr 20 (lepingu p 4.2.6 rikkumine).

AS-i ATKO Bussiliinid esitas antud akti peale vaide, mille kohta tuleb teha vaideotsus (vaideotsuse tekst on lisatud)

2. Õiguslikud alused

Haldusmenetluse seaduse § 73 lg. 1 kohaselt, kui seadusega ei ole sätestatud teistsugust vaidealluvust, esitatakse vaie haldusakti andnud või toimingut sooritanud haldusorgani kaudu haldusorganile, kes teostab haldusakti andnud või toimingut sooritanud haldusorgani üle teenistuslikku järelevalvet.

Narva Linnavalitsuse Linnamajandusameti § 4 lg 2 kohaselt on amet on aruandekohustuslik Narva Linnavalitsuse ees, kes suunab ja koordineerib tema tegevust ning teostab tema üle seaduses sätestatud korras teenistuslikku järelevalvet.

Seoses sellega on Narva Linnavalitsus pädev vaiet lahendama.

3. Otsus

3.1. Kinnitada AS-i ATKO Bussiliinid vaide peale tehtud vaideotsus lisatud redaktsioonis.

3.2. Volitada linnapead Aleksei Jevgrafov Narva linna nimel allkirjastama vaideotsust.

4. Rakendussätted

4.1. Korraldus jõustub seadusega sätestatud korras.

4.2. Narva Linnavalitsuse Linnamajandusametil teha korraldus teatavaks AS-ile ATKO Bussiliinid.

4.3. Korraldust võib vaidlustada Tartu Halduskohtu Jõhvi kohtumajas 30 päeva jooksul arvates korralduse teatavakstegemisest.

Aleksei Jevgrafov
Linnapea

Üllar Kaljuste
Juriidilise teenistuse juhataja
linnasekretäri ülesannetes

Vaide esitaja: AS ATKO Bussiliinid

Registrikood: 10926425

Asukoht: Kalevi tn 41, 30324 Kohtla-Järve

Esindaja: Vandeadvokaat Keijo Lindeberg

Advokaadibüroo LMP

Kentmanni 6, 10116 Tallinn

Tel: 625 2000

E-post: keijo.lindeberg@lmp.ee

VAIDEOTSUS

Narva

_____“_____”.2019. a

Lähtudes haldusmenetluse seaduse §-st 83, vaatas Narva Linnavalitsus läbi AS ATKO Bussiliinid (reg. kood 10926425) vaide Narva Linnavalitsuse Linnamajandusameti 15.04.2019.a toetussumma vähendamise akti peale.

Resolutsioon:

Juhindudes haldusmenetluse seaduse § 85 punktidest 1 ja 2, Narva Linnavalitsus otsustas:

1. Jätta vaie rahuldamata.
2. Teha vaideotsus teatavaks vaide esitajale.

Edasikaebamise kord

Vaideotsusega mittenõustumise korral on vaide esitajal õigus pöörduda halduskohtusse 30 päeva jooksul, arvates vaideotsuse teatavaks tegemise päevast halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud tingimustel ja korras.

Faktilised asjaolud

Avaliku riigihanke tulemusena (riigihanke viitenumber 164562) sõlmisid Narva Linnavalitsuse Arhitektuuri- ja Linnaplaneerimise Amet (edaspidi *Tellijä*) ja Aktsiaselts ATKO Bussiliinid (edaspidi ka *Vedaja*) 05.10.2015 Narva linna avaliku bussiveo teenindamise lepingu nr 179 (edaspidi ka *leping*), mille alusel vedaja korraldab Narva linna bussiliinivedu ajavahemikus 01.02.2016 kuni 31.01.2022. Seoses Narva Linnavalitsuse struktuuri reorganiseerimisega läksid Tellija õigused ja kohustused üle Narva Linnavalitsuse Linnamajandusametile.

Hankelepingu p 4.2.6 kohaselt tagab Vedaja lepingu täitmisel sõidukijuhtidele esitatud järgmiste tingimuste täitmise: sujuva ja ohutu sõiduga sõitjate toimetamine sihtkohta sõiduplaanis ettenähtud ajal ja veoteenuse kvaliteedi tagamine.

04.04.2019. a teates teavitas Vedaja dispetšer Tatjana Shirokova Narva Linnavalitsuse Linnamajandusametit, et „04/04/2019 bussi liinil nr 20 kell 7:25 Paemuru – Sendi ei olnud keskmiste oste rikke tõttu - uksed ei sulgunud. Bussijuht teatas rikkest dispetšerile kell 7:20. Bussi vahetamine võttis aega.“

Hankelepingu p 6.1. kohaselt saatis Tellija Vedajale 04.04.2019 päringu nõudega esitada hiljemalt 15.04.2019 oma arvamus ja/või selgitus selle juhtumi kohta.

15.04.2019 vastuses päringule Vedaja ATKO Bussiliinid AS tegevdirektor Alex Avikainen kinnitas, et „Järgnevate reise sõiduplaanijärgseteks väljumisteks suunas dispetšer asendusbussi Sendi peatusesse“.

Tellija leidis, et esiletoodud asjaolu ei ole käsitatav vääramatu jõuna ega anna alust pidada rikkumist vabandatavaks.

Hankelepingu p 8.6 kohaselt on Tellijal õigus vähendada vedajale makstavat toetussummat vedajast tingitud asjaolude tõttu ärajäänud veotsa kohta kuni 100 (ükssada) eurot.

15.04.2019. a esitas Narva Linnavalitsuse Linnamajandusamet AS-le ATKO Bussiliinid toetussumma vähendamise akti.

Aktiga kohaldatai ASi ATKO Bussiliinid suhtes lepingu punktiga 8.6 ettenähtud sanktsiooni lepingu rikkumise eest ja vähendati lepingu alusel Aktseaseltsile ATKO Bussiliinid väljamakstavat toetussummat 100 euro võrra.

29.04.2019. a esitas AS Atko Bussiliinid vaide 15.04.2019 toetussumma vähendamise akti peale.

Vaide esitaja põhjendused ja nõue

Akti kohaselt vedajat teavitati, et vedaja rikkus eelnimetatud kohustust. Vastavalt Narva linna avaliku bussiveo teenindamise lepingu nr 179 punktile 8.6. on tellijal õigus vähendada vedajale makstavat toetussummat vedajast tingitud asjaolude tõttu ärajäänud veotsa kohta kuni 100 (ükssada) eurot.

Teatega vähendati toetussummat 100 euro võrra ärajäänud veotsa eest.

Vaide kohaselt AS ATKO Bussiliinid leiab, et Narva linnaga sõlmitud lepingut tuleb käsitleda halduslepinguna. Samuti on Aktsiaselts Atko Bussiliinid seisukohal, et 04.04.2019 liini ärajäämise põhjustas bussi tehniline rike, mida vedaja ei saanud mõistlikult ette näha. Bussi (registreerimisnumber 363BPY) rikke põhjustas keskmiste uste sulgemise elektromagnetklapi rike. Vaide esitaja arvates haldusorgan, rakendades trahvi, ei arvestanud asjaoluga, et sellise vea ilmnemist ei saa prognoosida ning seega sellist riket ei saa vedaja ei ette näha ega ennetada. Bussi rike ilmnis vahetult enne liinile sõitmist (kell 7:20), mis on kahetsusväärne, kuid asjaolusid arvestades mitte etteheidetav. Siinjuures viitab vaide esitaja lepingu punktile 10.1, mille kohaselt on kohustuse rikkumine vabandatav, kui selle on põhjustanud prognoosimatu või poole tegevusest olenematu asjaolu. Vaide esitaja viitab ka sellele, et Narva linnaliine teenindab 12 Man Lions City diislikütusel töötavat bussi ja 5 Man Lions City gaasibussi. Kõik diislikütusel töötavad bussid on läbinud tehnölevaatuse jaanuaris 2019 ja gaasibussid juulis 2018. Seega tegemist oli tehniliselt korras bussiga. See tõendab, et vedaja tegi kõik temast oleneva, et vältida tehnilist riket. Lisaks sellele, vaide esitaja viitab asjaolule, et liinile oli saadetud asendusbuss ja pärast rikkest teate saamist saatis dispetšer koheselt asendusbussi liini nr 20 toimimise jätkamiseks (juba alates Sendi peatusest sõidugraafiku-järgselt toimis liin 20).

Antud asjaoludest lähtudes vaide esitaja leiab, et kuivõrd vedaja on teinud kõik endast oleneva, et talle etteheidetavat rikkumist ära hoida, siis ei ole Tellijal alust tema suhtes leppetrahvi kohaldada.

Vaide esitaja viitab ka sellele, et paralleelselt liiniga nr 20 väljub Paemurru peatusest kell 7:30 liin nr 8. Liinide võrdlusest on näha, et erinevus on ainult, kust poolt sõidab buss ümber Rahu-Kangelaste elamurajooni. Seega said sõitjad kasutada liini nr 8 ja juba alates Sendi peatusest väljus sõidugraafiku-järgselt liin nr 20.

Teisisõnu vaide esitaja ei ole nõus sellega, et rikkumine üldse leidis aset.

Lisaks sellele vaide esitaja leiab, et haldusorgan, määrates trahvi, ei järginud kaalutlusõigust.

Vaideotsuse põhjendused

Narva Linnavalitsus on seisukohal, et lähtudes haldusmenetluse seaduse § 73 lg-st 1 on antud vaide vaidealluvus Narva Linnavalitsusel.

Vaide esitaja võtab vaites omaks, et sündmus leidis aset. Vaide esitaja viitab sellele, et vaide esitaja ei ole veotsa ärajäämises süüdi ja seoses sellega ei ole tegemist lepingu rikkumisega. Narva Linnavalitsus ei ole sellega nõus. Vaide esitaja kohustuseks on tagada sõidukorras olevate busside olemasolu liinidel sõiduplaaniga ettenähtud ajal. Seoses sellega vaide esitaja viide sellele, et tegemist on ettenägematu rikkega, ei ole asjakohane. Ettenägematu rikke korral on vedaja kohustatud tagama asendusbussi saatmise liinile. Seejuures peab asendusbuss läbima kõik sõiduplaanis määratud bussipeatused sõiduplaaniga ettenähtud ajal. Antud juhul seda aga tehtud ei olnud.

See asjaolu, et teise liini buss läbib paralleelselt samal ajal sama linnaosa, ei oma tähtsust. Sõiduplaaniga ettenähtud liinivedu peab olema täidetud sõltumata sellest, kas teine liinivedu toimub paralleelselt samas linnaosas või ei.

See asjaolu, et katki läinud buss läbis tehnõulevaatuse, ei oma käesolevas vaidluses tähtsust. Liiklusseaduse § 73 kohaselt iga sõiduk (sh ka buss) peab vastama tehnonõuetele. Tehnonõuetele vastavuse tagamine on sõiduki omaniku kohustus. Liiklusseaduse § 73 lg 1 kohaselt liikluses kasutatav mootorsõiduk ja selle haagis ning nende varustus peavad vastama õigusaktidega kehtestatud tehnonõuetele ja peab olema nõuetekohaselt varustatud. Tehnõulevaatuse läbimine ei vabasta vedajat kohustusest nõuetekohaselt sõidukit korras hoida pärast tehnõulevaatuse läbimist. Lisaks sellele tehnõulevaatusel ei kontrollita uste töökorda. Seoses sellega ei vabasta see asjaolu, et buss on läbinud tehnõulevaatuse, vaide esitajat vastutusest.

Lähtudes eeltoodust, on asjakohatu vaide esitaja viide lepingu punktile 10.1.

Puudub vaidlus selle kohta, et lepingu puhul tegemist on halduslepinguga. HMS § 105 lg 1 kohaselt halduslepingutele kohaldatakse tsiviilõiguslike lepingute kohta käivaid sätteid, arvestades käesoleva seadusega kehtestatud erisusi. Halduslepingust tulenevate kohustuste täitmise erisused haldusmenetluse seadusega ette nähtud ei ole. Seoses sellega kohaldatakse kohustuste täitmisele võlaõigusseaduse sätteid. VÕS § 100 kohaselt kohustuse rikkumine on võlasuhtest tuleneva kohustuse täitmata jätmine või mittekohane täitmine, sealhulgas täitmisega viivitamine. Kohustuste rikkumise vabandavuse alused on kehtestatud VÕS §-ga 103. VÕS § 103 lg 1 teise lause kohaselt eeldatakse, et kohustuse rikkumine ei ole vabandav. VÕS § 103 lg 2 kohaselt kohustuse rikkumine on vabandav, kui võlgnik rikkus kohustust vääramatu jõu tõttu. Vääramatu jõud on asjaolu, mida võlgnik ei saanud mõjutada ja mõistlikkuse põhimõttest lähtudes ei saanud temalt oodata, et ta lepingu sõlmimise või lepinguvälise kohustuse tekkimise ajal selle asjaoluga arvestaks või seda väldiks või takistava asjaolu või selle tagajärje ületaks.

Lepingu p. 10.1 kehtestab vääramata jõuga sarnased lepingu rikkumise vabandavuse alused. Lähtudes sellest, et vedaja on kohustatud lepingu kohaselt tagama asendusbusside olemasolu ja põhibusside korrashoiu, ei või olla käsitletud uste rikke vastusest vabandatava asjaoludena.

Lisaks sellele ei selgitanud vaide esitaja vaites, millisel viisil võiksid eeldatavad vormirikkumised mõjutada asja otsustamist.

Riigikohus leidis otsuses asjas 3-3-1-35-13, et haldusakti kehtetuks tunnistamist ei saa nõuda üksnes põhjusel, et haldusakti andmisel rikuti menetlusnõudeid või et haldusakt ei vasta vorminõuetele, kui eelnimetatud rikkumised ei võinud mõjutada asja otsustamist (HMS § 58).

Vaide esitaja viitab ka sellele, et vaidlusaluse akti puhul ei ole kohaldatud kaalutlusõigust.

Haldusmenetluse seaduse § 4 lg 1 kohaselt on kaalutlusõigus (diskretsioon) haldusorganile seadusega antud volitus kaaluda otsustuse tegemist või valida erinevate otsustuste vahel. Antud juhul kohaldas haldusorgan lepinguga ettenähtud sanktsiooni. Siinkohal jääb määramata, millist seadusega ettenähtud kaalutlusõigust peab silmas vaide esitaja. Ühistranspordiseaduse § 20 lg 2 p 8 kehtestab, et avaliku teenindamise lepinguga määratakse sanktsioonid lepingu rikkumise juhul. 05.10.2015. a sõlmitud lepingus on seaduses mainitud sanktsioonid määratud. Kuid sanktsioonide kohaldamise või kohaldamata jätmise õigus ei tulene otseselt seadusest. Seega ei ole tegemist kaalutlusõigusega.

Isegi kui asuda seisukohale, et sanktsiooni kohaldamise küsimus lahendatakse kaalutlusõiguse alusel, sisaldab vaidlusalune teade kaalutlusõiguse põhjendatavat kirjeldust. Kaalutlusõigus seisneb selles, et õigustatud isik võib teha otsuse või jätta otsuse tegemata või valida erinevate otsuste vahel. Antud juhul on aktis määratud, et sanktsiooni kohaldamine on põhjustatud lepingu rikkumisega ja selle tõttu pidas teate esitanud ametnik vajalikuks kohaldada sanktsiooni. Aktis on märgitud ära, et hankelepingu põhieesmärgiks on tagada busside saabumine peatustesse vastavalt kehtestatud sõiduplaanile. AS Atko Bussiliinid kohustuseks on muu hulgas tagada korrasolevate busside olemasolu selliselt, et tagada bussiplaani täitmine. Korrasoleva bussi puudumine hetkel, kui marsruudil oleval bussil tekkisid probleemid, on täielikult AS Atko Bussiliinid süü. Antud süü ei ole vabandatav. Arvestades rikkumise ulatust ja süü suurust, on toetuse summa vähendamine maksimummääras põhjendatud.

Antud juhul on haldusorgani kaalutlused esitatud.

Lähtudes eeltoodust, on haldusorgan sellel arvamusel, et vaide viited kaalutlusõiguse põhjendamise kohustuse rikkumisele ei ole asjakohased ega võimalda tunnistada haldusakti kehtetuks.

Vaide esitaja leiab, et toetuse vähendamine rikub tema õigusi. Haldusorgan on sellel arvamusel, et arvestades igakuiselt vaide esitajale makstava toetuse suurust, ei loo toetuse vähendamine 100 euro võrra sellist olukorda, et vaide esitaja majanduslikke huvisid rikutakse oluliselt.

Seoses sellega ei näe Narva Linnavalitsus alust vaidlusaluse akti kehtetuks tunnistamiseks ja sellel põhjusel jätab vaide rahuldamata.

Aleksei Jevgrafov

linnapea